

OBPON.ORG/0043/39/MT-IS/2010.06.24

Przemyśl, 24.06.2010 r.

Pani

Teresa Hernik

Dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu

do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Biuro Pełnomocnika Rządu

do Spraw Osób Niepełnosprawnych

ul. Nowogrodzka 1/3/5

00-513 Warszawa

Szanowna Pani Dyrektor,

Organizacja Ogólnopolska Baza Pracodawców Osób Niepełnosprawnych OBPON.ORG zwraca się z uprzejmą prośbą o interpretację przepisu § 4a rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2007 r. w sprawie zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych (Dz.U.2007.245.1810 ze zm.).

Nowelizacją z dnia 30 marca 2010 r. do powołanego wyżej rozporządzenia został dodany przepis § 4a, który stanowi, że:

"Warunkiem wykorzystania funduszu rehabilitacji jest dokonywanie wydatków z tego funduszu w sposób celowy i oszczędny z uwzględnieniem optymalnego doboru metod i środków realizacji w stosunku do zakładanych efektów".

W przepisach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 z późn. zm.) i rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2007 r. w sprawie zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2007 r. Nr 245 poz. 1810 z późn. zm.) brak jest zarówno definicji „oszczędności” jak i „celowości”. Zdefiniowana nie została również zasada optymalnego doboru metod i środków realizacji w stosunku do zakładanego efektu. Oznacza to, iż organy administracji będą dokonywały interpretacji powyższych pojęć indywidualnie, w odniesieniu do konkretnego wydatku stosując subiektywną ocenę.

W takiej sytuacji, podobnie jak w przypadku wydawania zaświadczeń o pomocy de minimis, dojdzie do sytuacji, w której przedsiębiorcy z siedzibą np. w Gdańsku nie mogą wyposażać stanowiska pracy w samochód, a np. w Poznaniu w wydawnictwa książkowe, gdyż w ocenie organu administracji taki wydatek nie mieści się w pojęciu wyposażenia stanowiska pracy. W związku z taką konstrukcją przepisów, dającą dowolność oceny organom administracji, dochodzi do zaburzenia konkurencji na rynku, na którym - jak wynika z naszej praktyki - jedni pracodawcy mają wyposażone stanowiska pracy w 100 samochodów, a ich konkurenci nie uzyskali zaświadczenia nawet na jeden, gdyż urząd twierdzi, że wydatek jest niecelowy i nieoszczędny.

Naszym zdaniem „celowo” oznacza zgodnie z art. 33 ust. 4 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U z 2008 r. Nr 14 poz. 92 z późn. zm.), tj. na finansowanie rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej, w tym na indywidualne programy rehabilitacji osób niepełnosprawnych opracowywane przez powołane przez pracodawców komisje rehabilitacyjne oraz ubezpieczenie osób niepełnosprawnych, zgodnie z zakładowym regulaminem wykorzystania tych środków. Ustawa wprost definiuje pojęcie rehabilitacji osób niepełnosprawnych, która oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, **zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.** Ustawa o rehabilitacji jako akt nadrzędny do rozporządzenia nakazuje, by wydatkować środki z fron na rehabilitację osób niepełnosprawnych, przez co rozumie określone działania **zmierzające do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.**

Rozporządzenie wykonawcze wskazuje, aby ten cel, tj. „najwyższy poziom funkcjonowania osób niepełnosprawnych, jakości życia i integracji społecznej” realizować oszczędnie z uwzględnieniem optymalnego doboru metod i środków realizacji w stosunku do zakładanych efektów. Zatem oszczędność nie może oznaczać **obniżenia standardów** wynikających z konieczności rehabilitacji osoby niepełnosprawnej **a nawet możemy te standardy podwyższać, by uzyskać najwyższy poziom funkcjonowania osób niepełnosprawnych.** Na pierwszym miejscu stoi osoba niepełnosprawna i jej niepełnosprawność, która wyznacza standardy wydatkowania środków.

Przepis powiada oszczędnie z uwzględnieniem optymalnego doboru metod i środków realizacji w stosunku do zakładanych efektów. Zatem oszczędnie nie musi oznaczać „najtaniej”, a jedynie osiągnięcie **najwyższego poziomu funkcjonowania osoby niepełnosprawnej jej jakości życia i integracji społecznej** jednocześnie racjonalizując koszty do zakładanych efektów.

Przykład:

I.
Pracownik (kobieta 50 lat ze stwardnieniem rozsianym) zwraca się z prośbą o sfinansowanie wózka inwalidzkiego. Aby wydatek był celowy musi go wskazywać rozporządzenie w sprawie zfron, aby był oszczędny z uwzględnieniem optymalnego doboru metod i środków realizacji w stosunku do zakładanych efektów musimy zastanowić się, jaki efekt chcemy osiągnąć. Efektem będzie likwidacja bariery w poruszaniu się, jak najsprawniejszy sposób poruszania się i umożliwienie funkcjonowania bez barier w społeczeństwie, a zatem wózek powinien posiadać lekką konstrukcję, by osoba niepełnosprawna mogła go samodzielnie złożyć wsiadając do samochodu, wózek powinien posiadać również zasilanie elektryczne, by pracownik mógł sprawnie się przemieszczać itp. W takiej sytuacji zakup wózka za 15.000 stanowi działanie celowe i oszczędne z uwzględnieniem optymalnego doboru metod i środków realizacji w stosunku do zakładanych efektów.

II.
Pracodawca kupuje samochód na podstawie § 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie zfron, dla dyrektora handlowego w stopniu umiarkowanym z endoprotezą biodra, który ma zaburzenia funkcji chodzenia i trudności w poruszaniu się. W związku z wykonywanymi czynnościami zawodowymi osoba ta powinna przejechać autem ok. 80 tys. kilometrów rocznie. Zakładanym efektem będzie wyposażenie stanowiska pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej, by mogła utrzymać zajmowane stanowisko,

sprawnie się przemieszczać i funkcjonować jak osoba pełnosprawna na zajmowanym stanowisku pracy. Pracodawca podejmuje decyzję o zakupie samochodu z miękkim zawieszeniem, komfortowo wyposażonego, gdyż osoba ta połowę zatrudnienia spędza w samochodzie. Zakładany efekt - rehabilitacja zawodowa osoby niepełnosprawnej - przy takim schorzeniu zostanie osiągnięty przez zakup samochodu średniej klasy np. volkswagena passata, a nie fiata pandy, którego zakup ze względu na stopień niepełnosprawności i zajmowane stanowisko byłby niecelowy.

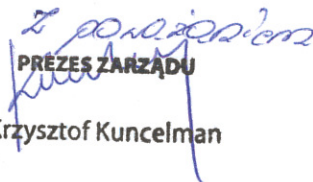
Ponadto należy uznać, iż kryterium ceny nie będzie najważniejsze przy dokonywaniu zakupu samochodu. Po pierwsze gdyż ustawowym celem wydatkowania środków jest **rehabilitacja osób niepełnosprawnych, czyli zastosowanie określonych działań w celu uzyskania, możliwie najwyższego poziomu funkcjonowania osoby niepełnosprawnej jej jakości życia i integracji społecznej.**

Po drugie cena jest tylko jednym z licznych kryteriów oszczędnego wydatkowania środków. Przykładowo, zakup samochodu droższego, ale którego serwis mieści się w budynku pracodawcy, z rabatem na usługę serwisową stanowi korzystniejszą ofertę niż zakup samochodu tańszego lecz z serwisem w innej miejscowości.

Mając na uwadze przytoczony wyżej stan faktyczny prosimy o:

1. Wykładnię pojęć celowości, oszczędności, optymalnego doboru metod i środków realizacji w stosunku do zakładanych efektów.
2. Podanie przykładów zakupów i sposobu ich uzasadnienia.
3. Potwierdzenia, iż kwestionując wydatek jako nieoszczędny bądź niecelowy organ administracji ma obowiązek udowodnić swoją opinię. Nie będzie wystarczająca opinia: „zdaniem urzędu wydatek ten jest wydatkiem niecelowym i nieoszczędnym” lub „pracodawca ma obowiązek udowodnić, iż wydał celowo i oszczędnie, a zdaniem urzędu w swoim wyjaśnieniu nie udało mu się tego udowodnić.”

4. Jaka dokumentacja po stronie pracodawcy powinna zabezpieczać przy kontroli przed kwestionowaniem przez urząd dokonanych zakupów i kwalifikujących je jako nieoszczędne i niecelowe.

PREZES ZARZĄDU
Krzysztof Kuncelman

ORGANIZACJA
obpon.org
OGÓLNOPOLSKA BAZA PRACODAWCÓW
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
**OGÓLNOPOLSKA BAZA PRACODAWCÓW OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH OBPON.ORG**
37-700 Przemyśl, ul. Mickiewicza 3/3
NIP 795-24-89-756, REGON 180503307
tel/fax: (016) 679 16 16

Krzysztof Kuncelman – Prezes Zarządu

ORGANIZACJA Ogólnopolska Baza Pracodawców Osób Niepełnosprawnych OBPON.ORG

<http://www.obpon.org>